

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

ΕΝΙΑΙΕΣ ΤΕΛΙΚΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2025-2026

**ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΛΥΣΕΙΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ
Β΄ ΤΑΞΗΣ ΛΥΚΕΙΟΥ**

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 15 Μαΐου 2026

**ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ
Α΄ ΣΕΙΡΑ**

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Β005

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ: 90 ΛΕΠΤΑ

ΟΙ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΛΥΣΕΙΣ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΕΞΙ (6) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΜΕΡΟΣ Α΄: ΔΙΔΑΓΜΕΝΑ ΚΕΙΜΕΝΑ**(ΜΟΝΑΔΕΣ 30)**

1. Να μεταφράσετε μόνο τις έντονα μαυρισμένες προτάσεις των πιο κάτω κειμένων στα Ελληνικά.

I. Caesar propter frumenti inopiam legiones in hibernis multis conlocat. Ex quibus quattuor in Nervii hiemare iubet et tribus imperat in Belgis remanere. **Legatos frumentum in castra importare iubet. Milites admonet: «Hostes adventare audio; speculatores eos prope esse nuntiant. Vim hostium cavere debetis; de collibus advolare solent et caedem militum perpetrare possunt».**

(Λατινικά Λυκείου, VII - ελαφρά διασκευή)

II. Claudius imperium cepit quodam casu. **Exclusus ab insidiatoribus Caligulae, recesserat in dietam. Paulo post rumore caedis exterritus prorepsit ad solarium proximum et inter vela praetenta foribus se abdidit. Discurrens miles pedes eius animadvertit; eum latentem adgnovit; extractum imperatorem eum salutavit. Hinc ad commilitones suos eum adduxit. Ab his in castra delatus est tristis et trepidus, dum obvia turba quasi moriturum eum miseratur. Postero die Claudius imperator factus est.**

(Λατινικά Λυκείου, XX - ελαφρά διασκευή)

ΜΕΡΟΣ Β΄: ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**(ΜΟΝΑΔΕΣ 70)**

1. Δίνονται: (α) δύο λέξεις της Ελληνικής και (β) δύο τριάδες λέξεων από την Αγγλική, τη Γαλλική και την Ιταλική.

Να γράψετε ένα ρήμα ή ένα ουσιαστικό ή ένα επίθετο της Λατινικής με το οποίο συνδέεται ετυμολογικά (α) η κάθε λέξη της Ελληνικής και (β) η κάθε τριάδα λέξεων από τις ξένες γλώσσες (ρήμα, στο α΄ πρόσωπο ενικού οριστικής ενεστώτα ενεργητικής φωνής / ουσιαστικό, στην ονομαστική ενικού / επίθετο, στην ονομαστική ενικού του αρσενικού).

α)

Ελληνική λέξη	Λατινική λέξη
πλήρης	plenus / compleo / (impleo)
νύκτα	nox

(Μονάδες 2)

β)

ΑΓΓΛΙΚΗ	ΓΑΛΛΙΚΗ	ΙΤΑΛΙΚΗ	ΛΑΤΙΝΙΚΗ
verb	verbe	verbo	verbum
constitute	constitution	costituzione	sto / status / constituo / restituo / consisto / stabilio / (stabilis)

(Μονάδες 2)

2. Από τα κείμενα που δόθηκαν στο Μέρος Α', να αντιστοιχίσετε τις λέξεις της στήλης Α' με τις πτώσεις της στήλης Β'. Στη στήλη Β' περισσεύουν τρεις (3) επιλογές.

A'	B'
α. legiones	1. γενική ενικού
β. quibus	2. δοτική ενικού
γ. militum	3. αιτιατική ενικού
δ. casu	4. αφαιρετική ενικού
ε. caedis	5. ονομαστική πληθυντικού
στ. moriturum	6. γενική πληθυντικού
	7. δοτική πληθυντικού
	8. αιτιατική πληθυντικού
	9. αφαιρετική πληθυντικού

α. 8	β. 9	γ. 6	δ. 4	ε. 1	στ. 3
------	------	------	------	------	-------

(Μονάδες 3)

3. Να αναγνωρίσετε συντακτικώς τους πιο κάτω τύπους, οι οποίοι είναι υπογραμμισμένοι στα κείμενα (Μέρος Α').

in hibernis: εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει στάση σε τόπο

adventare: ειδικό απαρέμφατο, αντικείμενο στο audio

speculatores: υποκείμενο στο nuntiant

proximum: επιθετικός προσδιορισμός στο solarium

eius: γενική κτητική στο pedes

imperatorem: **κατηγορούμενο στο eum**

ad commilitones: **εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει κατεύθυνση / κίνηση (σε πρόσωπο)**

die: **αφαιρετική του χρόνου**

(Μονάδες 8)

4. α) Να αντιστοιχίσετε κάθε ρηματικό τύπο της στήλης Α' με μία γραμματική αναγνώριση από τη στήλη Β'. Στη στήλη Β' περισεύουν τρεις (3) επιλογές.

A'	B'		
α. importari	1. υποτακτική ενεστώτα παθητικής φωνής		
β. iubeantur	2. οριστική μέλλοντα ενεργητικής φωνής		
γ. abdideritis	3. οριστική συντελεσμένου μέλλοντα ενεργητικής φωνής		
δ. animadvertet	4. υποτακτική παρατατικού ενεργητικής φωνής		
	5. οριστική παρατατικού παθητικής φωνής		
	6. οριστική συντελεσμένου μέλλοντα παθητικής φωνής		
	7. απαρέμφατο ενεστώτα παθητικής φωνής		
α. 7	β. 1	γ. 3	δ. 2

(Μονάδες 4)

β) Να γράψετε τους πιο κάτω ρηματικούς τύπους σύμφωνα με την οδηγία που ακολουθεί. Όπου χρειάζεται, να λάβετε υπόψη το υποκείμενό τους στα κείμενα (Μέρος Α').

i. **imperat**: στο απαρέμφατο παρακειμένου στην ενεργητική και παθητική φωνή

imperavisse - imperatum esse

ii. **possunt**: στο α' πρόσωπο πληθυντικού της οριστικής μέλλοντα και παρακειμένου

poterimus - potuimus

iii. **cepit**: στο γ' πρόσωπο πληθυντικού της υποτακτικής παρατατικού και μέλλοντα στην ενεργητική φωνή

caperent - capturi sint

iv. **adduxit**: στο β' πρόσωπο ενικού της οριστικής ενεστώτα και υπερσυντέλικου στην παθητική φωνή

adduceris / adducere - adductus eras

(Μονάδες 8)

5. Να μεταφέρετε τις πιο κάτω προτάσεις στον αντίθετο αριθμό.

i. Hic magister librum de virtute legebat.

Hi magistri libros de virtutibus legebant.

ii. Uxor consulis in agrum suum currit.

Uxores consulum in agros suos currunt.

iii. Mare navem ad oram portabit.

Maria naves ad oras portabunt.

(Μονάδες 7)

6. Να συμπληρώσετε τα κενά με τον κατάλληλο τύπο της λέξης που βρίσκεται στην παρένθεση. Στο τετράδιο απαντήσεων να γράψετε μόνο τον τύπο που ζητείται.

i. Reges socios suos **alacres** (alacer, -cris, -cre) in **proelium** (proelium, ενικός) mittunt.

ii. Improbi viri adversus **senatum** (senatus, ενικός) coniuraverunt, sed **hasta** (hasta, ενικός) et cultro interfecti sunt.

iii. Maritus ex **tabernaculo** (tabernaculum, ενικός) **egreditur** (egredior, οριστική ενεστώτα) et filiam videt.

(Μονάδες 6)

7. Να εντοπίσετε και να διορθώσετε το συντακτικό / γραμματικό σφάλμα σε καθεμία από τις ακόλουθες προτάσεις. Στο τετράδιο απαντήσεων να γράψετε μόνο το σφάλμα και τη διόρθωσή του.

i. Nautae belua movisse naviculam existimaverunt. **Σφάλμα: belua**

Διόρθωση: beluam

ii. Civitas sine aequitatis non vivit.

Σφάλμα: aequitatis

Διόρθωση: aequitate

(Μονάδες 3)

8. Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική και αντίστροφα.

i. Puella deos valde orat.

Dei a puella valde orantur.

ii. Leges ab iudicibus in patria impositae erant.

Iudices leges in patria imposuerant.

(Μονάδες 4)

9. Να υποδείξετε πού τονίζονται οι πιο κάτω λέξεις και να αιτιολογήσετε την απάντησή σας με βάση τους κανόνες τονισμού.

frumentum: τονίζεται στην παραλήγουσα, επειδή είναι (θέσει) μακρά, λόγω του ότι ακολουθούν δύο σύμφωνα.

stellarum: τονίζεται στην παραλήγουσα, επειδή είναι (φύσει) μακρά, λόγω του ότι πρόκειται για γενική πληθυντικού ουσιαστικού πρώτης κλίσης.

(Μονάδες 2)

10. α) Να αναφέρετε από ποιο βιβλίο προέρχεται το κείμενο I (Μέρος Α'), τον συγγραφέα του, καθώς και το θέμα που πραγματεύεται.

Το κείμενο προέρχεται από το βιβλίο «De bello Gallico» / «Ο Γαλατικός Πόλεμος». Συγγραφέας του βιβλίου είναι ο (Ιούλιος) Καίσαρας. Το θέμα του βιβλίου είναι οι στρατιωτικές επιχειρήσεις των Ρωμαίων στη Γαλατία / ο πόλεμος Ρωμαίων και Γαλατών.

(Μονάδες 3)

β) Να αναφέρετε ποια ήταν η αντίδραση του πλήθους καθώς συναντούσε τον Κλαύδιο, και τι συνέβη την επόμενη μέρα, σύμφωνα με το κείμενο II (Μέρος Α').

Το πλήθος που συναντούσε τον Κλαύδιο τον λυπόταν σαν να επρόκειτο να πεθάνει / σαν να ήταν ετοιμοθάνατος. Την επόμενη μέρα ο Κλαύδιος ανακηρύχθηκε αυτοκράτορας.

(Μονάδες 2)

11. Να μεταφράσετε το κείμενο που ακολουθεί στα Ελληνικά.

Post victorias contra feroces adversarios, dux se esse clarum arbitrabatur et ab omnibus incolis honorari beneficiis cupiebat. Fortis erat, sed ingenii pravi. Idem cum familiaribus rem publicam delere parabat, sed victus est et in carcere clausus est.

Μετά τις νίκες εναντίον (των) άγριων εχθρών / αντιπάλων ο αρχηγός / στρατηγός / ηγεμόνας νόμιζε / θεωρούσε / πίστευε ότι (ο ίδιος) ήταν / είναι ένδοξος και επιθυμούσε να τιμάται με ευεργεσίες από όλους τους κατοίκους. Ήταν δυνατός / ανδρείος, αλλά με διεστραμμένο χαρακτήρα / πνεύμα. Ο ίδιος ετοιμαζόταν μαζί με (τους) φίλους / γνωστούς του να καταστρέψει / καταλύσει την πολιτεία / τη δημοκρατία, αλλά νικήθηκε και κλείστηκε στη φυλακή.

(Μονάδες 8)

12. Να μεταφέρετε το κείμενο που ακολουθεί στα Λατινικά.

Βάρβαροι λαοί ήρθαν από όμορφους τόπους. Οι πόλεις μας πολιορκήθηκαν από τον στρατό τους. Λεγόταν ότι οι άνθρωποι αυτοί ασχολούνται μόνο με τα όπλα.

Populi barbari / Gentes barbarae ex / e locis pulchris venerunt. Urbes nostrae / nostri / nostrum ab exercitu eorum oppugnatae sunt. Dicebantur hi / ii / ei / i homines solum armis studere.

(Μονάδες 8)

-ΤΕΛΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΛΥΣΕΩΝ-